

Utorok 12. marca 2013

P7_TA(2013)0074

Odstraňovanie rodových stereotypov v EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. marca 2013 o odstraňovaní rodových stereotypov v EÚ (2012/2116(INI))

(2016/C 036/03)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Pekinskú deklaráciu a akčnú platformu, prijaté na Štvrtej svetovej konferencii o ženách 15. septembra 1995, a na uznesenia Európskeho parlamentu z 18. mája 2000 o opatreniach v súvislosti s pekinskou akčnou platformou ⁽¹⁾, z 10. marca 2005 o opatreniach v súvislosti s akčnou platformou Štvrtej svetovej konferencie o ženách (Peking + 10) ⁽²⁾ a z 25. februára 2010 o opatreniach v súvislosti s pekinskou akčnou platformou (Peking + 15) ⁽³⁾,
- so zreteľom na Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z roku 1979,
- so zreteľom na článok 2 Zmluvy o Európskej únii, v ktorom sa zdôrazňujú spoločné hodnoty členských štátov, ako je pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi mužmi a ženami,
- so zreteľom na článok 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý sa týka boja proti diskriminácii z dôvodu pohlavia,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie) ⁽⁴⁾ a na smernicu Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/73/ES z 23. septembra 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/207/EHS o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 2. decembra 1998, podľa ktorých budú súčasťou každoročného posúdenia vykonávania Pekinskej akčnej platformy aj kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele a referenčné hodnoty,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie ministrov EÚ pre rodovú rovnosť zo 4. februára 2005 v súvislosti s preskúmaním Pekinskej akčnej platformy po desiatich rokoch, v ktorom okrem iného opätovne potvrdili svoju dôraznú podporu a svoje odhodlanie v súvislosti s plným a účinným vykonávaním Pekinského vyhlásenia a akčnej platformy,
- so zreteľom na závery Rady z 2. – 3. júna 2005, v ktorých vyzvala členské štáty a Komisiu, aby posilnili inštitucionálne mechanizmy na podporu rodovej rovnosti a vytvorili rámec na posudzovanie vykonávania Pekinskej akčnej platformy s cieľom vyvinúť ucelenejšie a systematickejšie monitorovanie pokroku,
- so zreteľom na Európsky pakt pre rodovú rovnosť (2011 – 2020), ktorý prijala Európska rada v marci 2011 ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 59, 23.2.2001, s. 258.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 320 E, 15.12.2005, s. 247.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 348 E, 21.12.2010, s. 11.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 269, 5.10.2002, s. 15.

⁽⁷⁾ Príloha k záverom Rady zo 7. marca 2011.

Utorok 12. marca 2013

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Stratégia rovnosti žien a mužov: 2010 – 2015, ktoré predložila 21. septembra 2010, a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie o opatreniach na vykonávanie stratégie (COM(2010)0491, SEC(2010)1080),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 3. septembra 2008 o vplyve marketingu a reklamy na rovnosť medzi ženami a mužmi ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2012 o rovnosti žien a mužov v Európskej únii ⁽²⁾,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0401/2012),
- A. keďže podľa článku 8 ZFEÚ sa Únia vo všetkých svojich činnostiach zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami;
- B. keďže i napriek určitému pokroku, ktorý sa podarilo dosiahnuť v mnohých členských štátoch, veľa žien aj naďalej znáša neúmerne veľký podiel povinností týkajúcich sa výchovy detí a starostlivosti o ďalšie nezaopatrené osoby; keďže pretrvávajúce stereotypy sú prekážkou spravodlivého rozdelenia rodinných a domácich povinností medzi ženy a mužov a zabraňujú dosiahnutiu rovnosti na pracovnom trhu;
- C. keďže stereotypy naďalej pretrvávajú vo všetkých vrstvách spoločnosti a všetkých vekových skupinách, pričom ovplyvňujú naše vnímanie druhých prostredníctvom príliš zjednodušených predpokladov založených na spoločnosťou vytvorených normách, zvykoch a presvedčeniach, ktoré sú často kultúrne a nábožensky podmienené a udržiavané a ktoré odzrkadľujú a zachovávajú existujúce mocenské vzťahy;
- D. keďže by sa mali odstrániť všetky priame aj nepriame formy diskriminácie z dôvodu pohlavia, aby sa ženám zaručilo právo na rovnaké zaobchádzanie a zabezpečila sa zmena vnímania vychádzajúca z kultúrnej predstavy, že ženy sú v mnohých ohľadoch pasívne alebo menejcennejšie bytosti než muži;
- E. keďže tradičné rodové úlohy a stereotypy naďalej vo veľkej miere ovplyvňujú rozdelenie úloh medzi ženami a mužmi v domácnosti, v zamestnaní a všeobecne v spoločnosti, pričom ženy sú často vykresľované ako osoby starajúce sa o domácnosť a deti, zatiaľ čo muži ako osoby zabezpečujúce príjem a poskytujúce ochranu; keďže rodové stereotypy majú tendenciu zachovávať *status quo* vžitých prekážok, ktoré bránia dosiahnutiu rodovej rovnosti, a obmedzovať rozsah možností zamestnania žien a ich osobný rozvoj, čím im znemožňujú, aby v plnej miere uplatnili svoj potenciál ako osobnosti a účastníčky hospodárstva, a preto sú závažnými prekážkami dosiahnutia rovnosti žien a mužov;
- F. keďže rodové úlohy sa utvárajú a vstúpajú na základe rôznych spoločenských vplyvov, najmä médií a vzdelávania, a formujú sa vo fáze socializácie v období detstva a dospievania, a preto jednotlivcov ovplyvňujú počas celého ich života;
- G. keďže ženy vo vidieckych oblastiach sú vystavené ešte väčšej diskriminácii a rodovým stereotypom ako ženy v mestských oblastiach a miera zamestnanosti žien vo vidieckych oblastiach je omnoho nižšia než miera zamestnanosti žien v mestách;
- H. keďže rodové stereotypy sú často spojené s inými stereotypmi, napr. stereotypmi, v dôsledku ktorých dochádza k diskriminácii na základe veku, migračného statusu, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia atď., a preto sa vo väčšej miere dotýkajú žien, na ktoré sa vzťahujú viaceré uvedené charakteristiky;
- I. keďže násilie páchané na ženách je porušovaním ľudských práv, ktoré sa dotýka všetkých spoločenských, kultúrnych a ekonomických vrstiev;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 295 E, 4.12.2009, s. 43.

⁽²⁾ Prijaté texty, P7_TA(2012)0069.

Utorok 12. marca 2013

Médiá a kultúra

- J. keďže diskriminácia založená na pohlaví sa naďalej často objavuje v médiách a v reklame a uľahčuje šírenie rodových stereotypov najmä tým, že v záujme podpory predaja zobrazuje ženy ako sexuálne objekty; keďže napr. v reklame predstavujú ženy v 27 % prípadov zamestnancov alebo odborníkov, avšak v 60 % prípadov stvárajú osoby vykonávajúce domáce práce alebo starajúce sa o deti; keďže reklama a médiá môžu byť napriek tomu tiež významným katalyzátorom v boji proti stereotypom a rodovo podmieneným predsudkom;
- K. keďže deti sa stretávajú s rodovými stereotypmi vo veľmi nízkom veku prostredníctvom modelových rolí propagovaných v televíznych seriáloch a programoch, diskusiách, hrách, videohrách a reklamách, študijných materiáloch a vzdelávacích programoch, v rámci postojov v škole, rodine a spoločnosti, čo ovplyvňuje ich vnímanie spôsobu, ako by sa ženy a muži mali správať, a má dosah na celý zvyšok ich života a ich budúce ambície;
- L. keďže spôsob zobrazovania dievčat vo verejnom priestore znižuje ich spoločenskú hodnotu a podnecuje násilie voči dievčatám; keďže hoci médiá môžu zohrávať pozitívnu vzdelávaciu úlohu, stereotypy o dievčatách sú v médiách značne rozšírené a často posilňujú tradičné postoje a správanie, a to aj v reklamách a detských programoch;
- M. keďže v televíznych programoch, počítačových hrách a hudobných videoklipech je – čiastočne z komerčných dôvodov – čoraz zreteľnejšia tendencia prezentovať provokatívne oblečené ženy v sexuálnych pózach, čo ešte viac podnecuje vytváranie rodových stereotypov; keďže texty piesní určených pre mladých ľudí majú sexuálne ladený obsah, v ktorom sa často propaguje násilie voči ženám a dievčatám;
- N. keďže ženy a muži v mladom veku sú najviac ovplyvnení novým kultúrnym postavením pornografie; keďže tzv. pornifikácia, čo je súčasný kultúrny proces, v rámci ktorého sa pornografia vkráda do nášho každodenného života ako čoraz viac všeobecne akceptovaný, často idealizovaný kultúrny prvok, ktorý sa prejavuje mimoriadne zreteľne v rámci kultúry mladých: počínajúc televíziou a časopismi zameranými na životný štýl dospelujúcej mládeže až po hudobné videá a reklamy zamerané na mládež;

Vzdelávanie a odborná príprava

- O. keďže prístup k formálnemu primárnemu, sekundárnemu a vysokoškolskému vzdelávaniu a obsah učebných plánov pre dievčatá a chlapcov je závažným faktorom ovplyvňujúcim rodové rozdiely a následne aj rozhodnutia a prístup k právam; keďže hoci sa vo všeobecnosti môže zdať, že prístup dievčat a chlapcov k vzdelávaniu je v EÚ menej problematický ako v ostatných častiach sveta, treba poznamenať, že dievčatá a chlapci nemajú rovnocenný prístup k systémom a možnostiam vzdelávania a k ich plnému využitiu; keďže v niektorých krajinách je prístup dievčat patriacich k menšinám, ako sú dievčatá z rómskych komunít, migrujúcich spoločností, z radov žiadateľov o azyl a utečencov a dievčat so zdravotným postihnutím aj naďalej veľmi problematický;
- P. keďže deťom sa môže myšlienka rovnoprávnosti a boja proti rodovým stereotypom vsterepať už od najútlejšieho veku vďaka výchove založenej na uznávaní rovnosti;
- Q. keďže existujúce stereotypy, pokiaľ ide o výber vzdelania a povolania dostupného ženám, prispievajú k zachovaniu nerovnosti; keďže v rámci vzdelávania a odbornej prípravy sa naďalej šíria rodové stereotypy, pretože ženy a muži sa často uberajú tradičnými cestami vzdelávania a odbornej prípravy, čo má závažné dôsledky pre trh práce, obmedzuje sa tým diverzifikácia povolání a v prípade žien to často vedie k tomu, že vykonávajú menej oceňované a horšie odmeňované povolania;
- R. keďže chlapci a dievčatá stále nie sú vo vzdelávacom procese vedení rovnomerne k záujmu o všetky predmety, najmä pokiaľ ide o vedecky a technicky zamerané predmety;
- S. keďže i napriek tomu, že mnoho európskych krajín zahŕňa do profesijného poradenstva rodový rozmer, toto poradenstvo je zvyčajne zamerané na dievčatá a jeho cieľom je podnietiť ich k voľbe technických alebo vedeckých profesií, pričom neexistujú žiadne iniciatívy, ktoré by podnecovali chlapcov k výberu profesií v oblasti vzdelávania, zdravotníctva alebo spoločenských odborov;

Utorok 12. marca 2013

Trh práce

- T. keďže vplyv rodových stereotypov na vzdelávanie a odbornú prípravu má výrazné dôsledky pre trh práce, kde ženy stále čelia vertikálnej aj horizontálnej segregácii, a keďže niektoré odvetvia sú z tohto dôvodu stále považované za typicky mužské (pôsobí v nich viac ako 85 % mužov) a ich mzdy sú neustále na vyššej úrovni ako v odvetviach považovaných za typicky ženské (pôsobí v nich viac ako 70 % žien), a keďže, navyše, vo všeobecnosti pracuje viac žien v zamestnaniach s nižším sociálno-ekonomickým statusom, čo zároveň narušuje ich sebadôveru a sebaúctu;
- U. keďže rodové stereotypy na trhu práce naďalej obmedzujú prístup žien k tým odvetviam, v ktorých prevládajú muži, t. j. k odvetviam ako je inžinierstvo, požiarna záchranná služba, výroba, stavebníctvo, tesárstvo, opravárske a montérske služby, technické a vedecké odvetvia, ako aj nové technológie, ale rovnako je to aj v prípade mužov, pokiaľ ide o ich prístup k odvetviam starostlivosti o deti (pôrodná asistencia, starostlivosť o deti v predškolských zariadeniach atď.);
- V. keďže lepšia informovanosť o pracovných ponukách na trhu práce by pomohla zlepšiť prístup ku všetkým kurzom odbornej prípravy;
- W. keďže uplatňovanie rodových stereotypov je kontraproduktívne a v rámci trhu práce prispieva k rozdeleniu profesií podľa pohlavia, a tým k prehĺbeniu rozdielov v odmeňovaní žien a mužov;
- X. keďže v roku 2010 dostávali ženy v EÚ za rovnakú prácu stále v priemere približne o 16,4 % nižšiu odmenu ako muži a keďže rozdiel v odmeňovaní sa v rámci členských štátov líši, pričom v niektorých štátoch v roku 2011 presiahol priemer 22 %; keďže tento rozdiel v odmeňovaní má mnoho komplexných príčin, často je však dôsledkom rodových stereotypov a vnímania žien výlučne prostredníctvom tradičného rozdelenia úloh;
- Y. keďže z dôvodu zosúladovania pracovného a súkromného života sú ženy vo všeobecnosti v oveľa väčšom počte zastúpené na miestach s pružnou pracovnou dobou a kratším pracovným časom, čo naznačuje, že v súčasnosti stále pretrváva tradičná predstava, že ženy nesú hlavnú zodpovednosť za starostlivosť o rodinu, čo ich núti prijímať pozície na čiastočný úväzok s pružnou pracovnou dobou alebo na určitý čas a obmedzuje ich príležitosti na trhu práce, ako aj na postup v zamestnaní;
- Z. keďže prerušenie pracovnej činnosti žien z dôvodu materskej alebo rodičovskej dovolenky prehlbuje rozdiel v odmeňovaní mužov a žien, ako aj rozdiel v ich dôchodkoch;

Hospodárske a politické rozhodovanie

- AA. keďže podľa štúdie Komisie z roku 2011 tvorili ženy v Európskej únii v roku 2012 14 % členov predstavenstiev najväčších kótovaných spoločností, čím poukázala na existenciu tzv. skleneného stropu, ktorý ženám sťažuje získanie vrcholových riadiacich pozícií a dosiahnutie rovnakých príležitostí na postup v zamestnaní;
- AB. keďže napriek určitým zlepšeniam, ku ktorým došlo počas posledných pár rokov, sú ženy naďalej málo zastúpené v politickom rozhodovaní, a to tak na miestnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ; keďže zastúpenie žien v národných vládoch a parlamentoch sa zvýšilo z 21 % v roku 2004 na 23 % v roku 2009, zatiaľ čo zastúpenie žien v Európskom parlamente vzrástlo z 30 % v roku 2004 na 35 % v roku 2009;
- AC. keďže v rámci politických aj ekonomických subjektov s rozhodovacími právomocami stále prevládajú rodové stereotypy a sexizmus, čo sa prejavuje pravidelným výskytom sexistických poznámok a obťažovaním vrátane niektorých foriem sexuálneho obťažovania a násillia zameraného voči ženám;
- AD. keďže rodové stereotypy treba odstrániť – najmä na úrovni podnikov, v ktorých na väčšine riadiacich pozícií pracujú muži – pretože prispievajú k obmedzeniu ambícií mladých žien a odrádzajú ich od uchádzania sa o vrcholové riadiace pozície v oblasti finančného, hospodárskeho a politického rozhodovania, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére;

Utorok 12. marca 2013

Opatrenia na úrovni EÚ

1. poznamenáva, že sa nedosiahol žiaden pokrok v plnení záväzkov prijatých EÚ aj rozličnými vládami ako súčasť Pekinskej akčnej platformy, a zdôrazňuje, že sú potrebné nové ukazovatele v oblasti rodových stereotypov a analytické správy na úrovni EÚ, pričom vyzýva Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, aby sa touto otázkou zaoberal;
2. konštatuje, že napriek záväzku EÚ podporovať rovnosť medzi mužmi a ženami stále existujú medzery v právnych predpisoch ustanovujúcich nediskrimináciu voči ženám a rodovú rovnosť v oblasti sociálneho zabezpečenia, vo vzdelávaní a v médiách, v zamestnávaní a odmeňovaní; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť vykonávanie existujúcich právnych predpisov a vypracovať nové právne predpisy v týchto oblastiach; vyzýva Komisiu, aby začlenila otázku rodovej rovnosti do všetkých oblastí politik, pretože to povedie k rozvoju potenciálu európskej pracovnej sily;
3. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby účinne využívali finančné prostriedky Európskeho sociálneho fondu (ESF) na dlhodobé stratégie, ktorých účelom je zatriktívniť a priblížiť ženám tie odvetvia pracovného trhu, v ktorých majú z dôvodu rodových stereotypov nízke zastúpenie; domnieva sa, že tieto stratégie by mali zahŕňať pozitívnu diskrimináciu, celoživotné vzdelávanie a aktívnu motiváciu dievčat na štúdium odborov, ktoré nie sú tradične vnímané ako ženské – napr. informačné technológie alebo mechanika, aby podporili opatrenia zamerané na zosúladienie pracovného a súkromného života mužov i žien;
4. žiada Komisiu, aby podporovala opatrenia členských štátov zamerané na odstránenie stereotypov a podporu prístupu k vzdelávaniu a zamestnaniu pre všetkých bez akýchkoľvek stereotypov;
5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dôrazne a vytrvalo podporovali súčasný program DAPHNE, ktorého cieľom je bojovať proti násiliu páchanému na ženách, ako aj proti rodovým stereotypom;
6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali stratégie zamerané na odstránenie prvotných príčin diskriminácie a násillia voči ženám, pričom začať treba odstraňovaním rodových stereotypov;

Médiá a kultúra

7. poukazuje na skutočnosť, že rodové stereotypy v reklamách počas detských televíznych programov a aj v samotných týchto programoch predstavujú osobitný problém, pretože môžu ovplyvňovať rodovú socializáciu a následne názor detí na seba samé, na ich rodinných príslušníkov a okolitý svet; zdôrazňuje, že je dôležité obmedziť vystavenie detí rodovým stereotypom, a to pokiaľ možno kritickým mediálnym vzdelávaním na školách;
8. zdôrazňuje, že v rámci procesu uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti je dôležité upriamiť pozornosť aj na chlapcov, a preto naliehavo požaduje zavedenie osobitných výukových aktivít zameraných na zvyšovanie ich povedomia o stereotypoch;
9. zdôrazňuje, že v reklame sa často objavujú diskriminačné a/alebo ponižujúce vyjadrenia, ktoré vychádzajú z rôznych foriem rodových stereotypov a narušajú stratégie zamerané na rodovú rovnosť; vyzýva Komisiu, členské štáty, občiansku spoločnosť a samoregulačné orgány v reklamnom odvetví, aby úzko spolupracovali v boji proti takýmto praktikám, a to najmä využívaním účinných nástrojov, ktoré zaručia, že marketing a reklama budú rešpektovať ľudskú dôstojnosť a mravnosť;
10. poukazuje na to, že reklama môže byť účinným nástrojom pri spochybňovaní stereotypov a v boji proti nim, ako aj prostriedkom proti rasizmu, sexizmu a diskriminácii, čo má v dnešných multikultúrnych spoločnostiach zásadný význam; vyzýva Komisiu, členské štáty a odborníkov v oblasti reklamy, aby posilnili aktivity v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré predstavujú spôsob, ako už od mladého veku prekonávať stereotypy, bojovať proti diskriminácii a podporovať rodovú rovnosť; naliehavo vyzýva predovšetkým členské štáty, aby naviazali a rozvíjali úzku spoluprácu s existujúcimi školami marketingu, komunikácie a reklamy a prispeli tak k zabezpečeniu primeranej odbornej prípravy budúcich pracovníkov tohto odvetvia;
11. zdôrazňuje, že je potrebné organizovať špeciálne kurzy o rodových stereotypoch v médiách určené pre vnútroštátne útvary pre normy v oblasti reklamy a samoregulačné a regulačné orgány s cieľom zvýšiť povedomie o negatívnych dôsledkoch rodovo diskriminačných obrázkov v televízii, na internete a v marketingových a reklamných kampaniach;

Utorok 12. marca 2013

12. vyzýva EÚ, aby vytvorila kampane na zvýšenia povedomia o nulovej tolerancii sexistických urážok alebo ponižujúcich vyobrazení žien a dievčat v médiách v rámci celej EÚ;
13. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby spoločne s odborníkmi z mediálnej oblasti organizovali kurzy odbornej prípravy a akcie na zvýšenie povedomia o škodlivých účinkoch rodových stereotypov a osvedčených postupoch v tejto oblasti;
14. zdôrazňuje, že je dôležité presadzovať zobrazovanie žien takým spôsobom, ktorý rešpektuje ich dôstojnosť, a bojovať proti pretrvávajúcim rodovým stereotypom a predovšetkým proti veľkému výskytu ponižujúcich zobrazení, pričom treba v plnej miere rešpektovať slobodu vyjadrenia a slobodu tlače;
15. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby konkrétnymi opatreniami nadviazali na uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 1997 o diskriminácii žien v reklame ⁽¹⁾;
16. vyzýva Komisiu, aby poskytovala pomoc členským štátom v boji proti sexualizácii dievčat, a to nielen zhromažďovaním potrebných údajov, propagovaním osvedčených postupov a organizovaním informačných kampaní, ale aj poskytnutím finančnej podpory na opatrenia prijaté v členských štátoch, najmä ženským organizáciám bojujúcim proti sexualizácii a násiliu voči ženám a dievčatám;
17. vyzýva členské štáty, aby uskutočnili opatrenia pozitívnej diskriminácie s cieľom zabezpečiť prístup k riadiacim pozíciám v médiách vrátane vrcholových riadiacich pozícií pre väčší počet žien;
18. vyzýva členské štáty, aby uskutočnili výskum zameraný na ženy a médiá vrátane žien z osobitných skupín, ako sú ženy so zdravotným postihnutím alebo ženy z etnických menšín, a aby zhromaždili porovnateľné údaje o tejto problematike;

Vzdelávanie a odborná príprava

19. zdôrazňuje, že na základných a stredných školách, ako aj v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania treba zaviesť špeciálne kurzy kariérneho poradenstva s cieľom informovať mladých ľudí o negatívnych dôsledkoch rodových stereotypov a podporiť ich v štúdiu a budovaní kariéry v odbore, ktorý bol v minulosti považovaný za typicky mužskú alebo ženskú oblasť; žiada o podporu pre každé opatrenie zamerané na oslabenie všeobecne rozšírených rodových stereotypov medzi malými deťmi;
20. zdôrazňuje význam propagácie myšlienky rovnosti medzi mužmi a ženami už od veľmi útleho veku s cieľom účinne bojovať proti rodovým stereotypom, diskriminácii a násiliu, a to aj prostredníctvom začlenenia Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Charty ľudských práv EÚ do učebných plánov škôl;
21. zdôrazňuje potrebu vzdelávacích programov/učebných plánov zameraných na rovnosť mužov a žien, rešpektovanie druhých osôb, vzájomné rešpektovanie medzi mladými ľuďmi, na ohľaduplnú sexualitu a na odmietanie všetkých foriem násilia, ako aj význam odbornej prípravy učiteľov v tejto oblasti;
22. zdôrazňuje potrebu uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v školách, a preto školám odporúča, aby vypracovali a zrealizovali aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia a praktické kurzy zamerané na podporu rodovej rovnosti v osnovách akademických inštitúcií;
23. zdôrazňuje, že je potrebné pripraviť a zaviesť kurzy odbornej prípravy pre učiteľov, inšpektorov, riaditeľov škôl a všetky ďalšie osoby zapojené do vzdelávania detí, tak aby si osvojili všetky nástroje výučby nevyhnutné na boj proti rodovým stereotypom a presadzovali rovnosť mužov a žien;
24. poukazuje na to, že hoci väčšina krajín v EÚ zaviedla politiky rodovej rovnosti v oblasti vysokoškolského vzdelávania, takmer všetky politiky a projekty sa sústreďujú na mladé ženy; vyzýva preto členské štáty, aby vypracovali všeobecné národné stratégie a iniciatívy určené na boj proti rodovým stereotypom vo vysokoškolskom vzdelávaní, ktoré by sa zameriavali na mladých mužov;
25. žiada vhodnú prípravu učiteľov a školiteľov v rámci formálneho aj neformálneho vzdelávania prostredníctvom nevyhnutnej odbornej prípravy v oblasti rovnosti medzi ženami/dievčatami a mužmi/chlapcami, odhaľovania rôznych druhov zneužívania súvisiaceho s rodovou rovnosťou a sexuálnym násilím a spôsobov ich riešenia,

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 304, 6.10.1997, s. 60.

Utorok 12. marca 2013

26. zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať politiky, ktoré sa zamerajú na odstraňovanie rodových stereotypov od veľmi útleho veku a na odbornú prípravu učiteľov a študentov zameranú na zvýšenie povedomia v tejto oblasti, ako aj podnecovať a podporovať diverzifikáciu povolání mladých žien aj mužov;
27. vyzýva EÚ a členské štáty, aby uskutočňovali aktívne politiky, ktorými sa dievčatám z menšinových skupín a zo skupín migrantov zabezpečí prístup ku vzdelaniu a vzdelávacím systémom;
28. vyzýva členské štáty, aby posúdili študijné programy a obsah školských učebníc s ohľadom na uskutočnenie reformy, ktorá by viedla k začleneniu rodových otázok ako prierezovej problematiky do všetkých učebných materiálov vrátane materiálov pre najnižšie stupne vzdelávania, a to tak v záujme odstránenia rodových stereotypov, ako aj zviditeľnenia prínosu a úlohy žien v dejinách, literatúre, umení atď.;
29. vyzýva EÚ, aby podporovala európsky rozmer vo vzdelávaní, a to napr. tak, že zabezpečí šírenie osvedčených postupov o rodovej rovnosti ako nástroja vzdelávania a že zostaví a bude ďalej zhromažďovať štatistiky o všetkých aspektoch vzdelávania na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ rozčlenené podľa rodového hľadiska;
30. vyzýva EÚ, aby do všetkých hodnotiacich programov zameraných na posudzovanie kvality vzdelávania v európskych školách zahrnula kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele týkajúce sa rodovej rovnosti;

Trh práce

31. upozorňuje na rastúce obavy týkajúce sa negatívneho dosahu rodových stereotypov na rozdiel v odmeňovaní žien a mužov, ktorý predstavuje 16,4 %, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby brali ohľad na toto znepokojenie pri vytváraní nových politík;
32. zdôrazňuje, že z dostupných údajov vyplýva, že kvalifikácia a skúsenosti žien sú v porovnaní s mužmi menej finančne odmeňované, čo je sčasti spôsobené tým, že príjmy pracujúcich žien sú tradične považované za doplnkový príjem rodiny, čo zohrávalo významnú úlohu pri vytváraní a udržiavaní rozdielov v platoch mužov a žien;
33. zdôrazňuje, že sú potrebné aktivity na zvýšenie povedomia s cieľom informovať zamestnávateľov a zamestnancov o prepojení medzi rodovými stereotypmi a rozdieloch v odmeňovaní a pracovných príležitostiach žien a mužov, upovedomiť ďalšie zainteresované strany v spoločnosti o skutočnosti, že rodové stereotypy znižujú príležitosti žien na trhu práce, ako aj v súkromnom živote, podporiť transparentnosť vo verejných aj súkromných spoločnostiach a organizáciách a zaručiť rovnakú odmenu za rovnakú prácu a prácu rovnakej hodnoty;
34. vyzýva členské štáty, aby preskúmali mzdové štruktúry v profesiách a povolaniach, v ktorých prevažujú ženy, ako prostriedok na prelomenie rodových stereotypov zakotvených v probléme rozdielov v odmeňovaní; vyzýva členské štáty, zamestnávateľov a odborové hnutia, aby navrhli a zaviedli funkčné nástroje na špecifické hodnotenie pracovných miest s cieľom vymedziť prácu rovnakej hodnoty a zabezpečiť tak rovnaké odmeňovanie mužov a žien;
35. naliehavo vyzýva členské štáty, aby vypracovali politiky, ktoré v Európe zvýšia počet nenákladných a vysokokvalitných zariadení starostlivosti o deti dostupných pre pracujúcich rodičov, a prispeli k vytváraniu štruktúr umožňujúcich zosúladiť rodinného a pracovného života rodičov pracujúcich v podnikoch, najmä podporou zakladania a fungovania podnikových služieb starostlivosti o deti; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zlepšili poskytovanie starostlivosti o ďalšie kategórie osôb (staršie osoby, osoby so zdravotným postihnutím, osoby v núdzi), a tým podnietili aktívnu účasť žien na pracovnom trhu vďaka zosúladieniu pracovného a rodinného života;
36. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili pružné pracovné možnosti a vhodné formy rodičovskej dovolenky pre mužov aj ženy;
37. trvá na tom, že rodové stereotypy sa šíria samé od seba a že pokiaľ sa ženám neposkytne šanca preukázať ich schopnosti, nikdy nedokážu prekonať prekážky, ktoré im bránia v napredovaní;
38. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali podnikanie a samostatnú zárobkovú činnosť žien poskytovaním náležitej odbornej prípravy, financovania a podpory;

Utorok 12. marca 2013

39. pripomína Komisii, že rozdielom v odmeňovaní žien a mužov sú postihnuté najmä staršie ženy, pretože tento rozdiel sa týka aj dôchodkov, čo zvyšuje riziko extrémnej a trvalej chudoby u žien po dosiahnutí veku odchodu do dôchodku;

40. konštatuje, že pravdepodobnosť chudoby u žien po dosiahnutí veku odchodu do dôchodku sa zvýši v dôsledku nových pravidiel EÚ o dôchodkovom systéme; preto zdôrazňuje, že je dôležité nepodporiť žiadne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené v bielej knihe, ktoré zvyšujú rozdiely v dôchodkoch mužov a žien;

41. vyzýva Komisiu, aby posúdila vykonávanie smernice EÚ o sexuálnom obťažovaní na pracovisku a vypracovala správu o nedostatkoch a výzvach v tejto oblasti s cieľom posilniť právne predpisy a opatrenia členských štátov;

Hospodárske a politické rozhodovanie

42. poukazuje na skutočnosť, že zastúpenie žien v národných vládach v roku 2009 predstavovalo 23 %, a podporuje zavedenie záväzných kvót s cieľom zvýšiť počet žien vo vládach a parlamentoch členských štátov, v orgánoch na regionálnej a komunálnej úrovni, ako aj v inštitúciách EÚ; naliehavo vyzýva na uskutočnenie kampaní na zvýšenie povedomia, ktoré ženy podnietia k vyššej politickej aktivite a kandidovaniu do miestnych samospráv či národných vlád;

43. pripomína, že európske voľby, ktoré sa majú konať v roku 2014 a po ktorých bude nasledovať menovanie ďalšej Komisie a nominácie na tzv. najlepšie pracovné miesta v EÚ, sú šancou pokročiť na ceste k paritynej demokracii na úrovni EÚ a na to, aby sa EÚ stala v tejto oblasti vzorom;

44. vyzýva členské štáty, aby podporovali rovnosť tým, že ako kandidátov na úrad európskeho komisára navrhnú jednu ženu a jedného muža; vyzýva nominovaného predsedu Komisie, aby sa pri tvorbe Komisie snažil o paritu; vyzýva Komisiu, aby tento postup verejne podporila;

45. pripomína, že v roku 2010 tvorili ženy len 12 % členov správnych rád v Európe; podporuje ambície Komisie zaviesť záväzné kvóty týkajúce sa zastúpenia žien na zodpovedných pozíciách vo veľkých kótovaných podnikoch;

Ďalšie opatrenia

46. vyzýva členské štáty, aby prehodnotili prístup k mužom a ženám na trhu práce a prístup k nástrojom, ktoré umožňujú zosúladiť pracovného a rodinného života, pretože stereotypy môžu zvyšovať segregáciu povolání a rozdiely v odmeňovaní žien a mužov;

47. vyzýva členské štáty, aby boj proti násiliu voči ženám stanovili za prioritu politiky v oblasti trestného práva; nabáda členské štáty, aby na tento účel rozvinuli spoluprácu medzi svojimi súdnymi orgánmi a národnými policajnými útvarmi a výmenu osvedčených postupov;

48. zdôrazňuje potrebu bojovať proti všetkým formám násilia páchaného na ženách; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali spoločne pôsobiť využívaním kampaní na zvyšovanie povedomia a informovanie verejnosti o rodovom násilí, ako aj stratégií, ktorých cieľom je zmeniť formovanie spoločenských stereotypov o ženách prostredníctvom vzdelávania a médií a podporovať výmenu osvedčených postupov; opätovne pripomína potrebu pracovať tak s obeťami, ako aj s útočníkmi s cieľom zvýšiť informovanosť útočníkov a prispieť tak k zmene stereotypov a sociálne zakorenených presvedčení, ktoré napomáhajú pretrvávajúce podmienok, ktoré plodia tento druh násilia a jeho akceptovanie;

49. nabáda Komisiu a členské štáty, aby presadzovali rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien, a to aj prostredníctvom informačných kampaní poukazujúcich na úlohu žien a ich účasť v politike, ekonomike, spoločnosti, športe, zdravotnej oblasti, umení, vedách a všetkých ostatných úrovniach spoločnosti;

50. zastáva názor, že v záujme prekonania stereotypov a rozdielov v odmeňovaní, zlepšenia účasti žien v sektoroch, v ktorých prevládajú muži, ako aj podpory uznávania zručností a hospodárskej výkonnosti žien na ich pracoviskách, s cieľom odstrániť horizontálne a vertikálne vylúčenie a zvýšiť počet žien v orgánoch s rozhodovacím právomocami v svete politiky a podnikania, je nevyhnutné prijať legislatívne aj nelegislatívne opatrenia na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ;

Utorok 12. marca 2013

51. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali rozhodné politické opatrenia zamerané na boj proti rodovým stereotypom a aby povzbudili mužov v tom, aby sa rovnakým dielom podieľali na domácich povinnostiach a povinnostiach súvisiacich so starostlivosťou o deti, najmä motivovaním mužov k tomu, aby si brali rodičovskú alebo otcovskú dovolenku, čo posilní ich práva ako otcov, zabezpečí vyššiu mieru rovnosti medzi ženami a mužmi a primeranejšie rozdelenie rodinných a domácich povinností a zvýši možnosti žien v plnej miere sa zapojiť do pracovného trhu; zároveň vyzýva členské štáty, aby zamestnávateľov priviedli k prijímaniu opatrení ústretových voči rodinám;
52. vyzýva Komisiu a národné vlády členských štátov, aby podporili rozsiahlejší výskum rodových stereotypov a zhromaždili ďalšie štatistické údaje o rodových stereotypoch vyvinutím príslušných ukazovateľov v oblasti rodových stereotypov;
53. pripomína Komisii, že rodová rovnosť je zakotvená v článku 23 Charty základných práv Európskej únie;
54. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali možnosti zamestnanosti mužov a žien v rôznych povolaniach, ktoré by zodpovedali požiadavkám trhu práce a zároveň zaisťovali rovnosť príležitostí pre obe pohlavia;
55. vyzýva Komisiu, aby bojovala proti všetkým formám násilia na ženách, ich diskriminácie a proti vytváraniu stereotypov súvisiacich so ženami, tak, aby ženy mohli v plnej miere využívať všetky svoje ľudské práva;
56. vyzýva Komisiu, aby naliehala na členské štáty, aby plnili záväzky prijaté v Európskom pakte pre rodovú rovnosť;
57. nabáda Európsky inštitút pre rodovú rovnosť a rôzne národné inštitúcie pre rodovú rovnosť, aby podporili ďalší výskum hlavných dôvodov rodových stereotypov a vplyvu stereotypov na rodovú rovnosť, a zdôrazňuje dôležitosť výmeny nových nápadov a hľadania najlepších postupov s cieľom odstrániť rodové stereotypy v členských štátoch a inštitúciách EÚ;
58. pripomína Komisii uznesenie Parlamentu z 3. septembra 2008 o vplyve marketingu a reklamy na rovnosť medzi ženami a mužmi a vyzýva ju, aby vykonala odporúčania predložené v tomto uznesení;
59. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby viedli kampane zamerané na zvýšenie povedomia a na vzdelávanie a odbornú prípravu s cieľom bojovať proti diskriminačným kultúrnym normám a potlačovať prevládajúce sexistické stereotypy a spoločenskú stigmatizáciu, ktorými sa ospravedlňuje a udržiava páchanie násilia na ženách, a zabezpečiť, aby nebolo možné ospravedlňovať násilie zvykmi, tradíciami alebo náboženskými dôvodmi;
60. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby medzi členskými štátmi presadzovali šírenie nasledovniahodných príkladov a umožnili im vzájomné odovzdávanie skúseností a aby vytvorili možnosti na financovanie kampaní zameraných na odstránenie rodových stereotypov na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni;
61. vyzýva EÚ, aby sa zaoberala existujúcimi nedostatkami, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti jednotlivých európskych právnych predpisov, ktoré sa týkajú diskriminácie na základe rasy a pohlavia, a aby navrhla nové právne predpisy, ktoré zaručia rovnaké postavenie žien a mužov vo vzdelávaní a médiách;
62. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby vytvorili ochranné mechanizmy (v podobe ochrancov práv alebo subjektov dohľadu nad médiami, ktoré budú zahŕňať odborníkov na rodovú rovnosť), ktorými sa zaručí, aby podnikové kódexy správania zahŕňali hľadisko rodovej rovnosti a aby sa dodržiavali, a aby verejnosť mohla v prípade potreby podávať sťažnosti;
- o
o o
63. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.